

Reactie GroenLinks Naarden op coalitieakkoord VVD – D66 – CDA

Dries Bartelink – fractievoorzitter

(Uit te spreken op 23/4/2014. Embargo tot dat moment. Gesproken woord telt)

Voorzitter,

Een maand na de verkiezingen ligt er een coalitieakkoord en hebben we een nieuw College. Dat is goed nieuws: Naarden moet bestuurd worden en de periode van een demissionair College moet niet te lang duren, zeker niet nu de tijd tot de volgende verkiezingen maar kort is.

Zoals u weet is GroenLinks van mening dat het informatieproces niet de schoonheidsprijs verdient, maar daar is genoeg over gezegd en geschreven. GroenLinks kijkt nu vooruit.

Allereerst een woord van grote dank aan het oude College, in het bijzonder aan de terugtrekkende wethouders dhr Lanting en mw. De Vries-Kempes. De afgelopen jaren hebben zij zich met hart en ziel ingezet voor onze stad. En met resultaat. Het nieuwe College komt in een gespreid bedje terecht. Hopelijk gaan onze burgemeester en wethouder Adriani op dezelfde voet verder.

GroenLinks is trots op de bijdrage die onze partij heeft kunnen en mogen geven aan het bestuur en we zijn ontzettend blij dat Wil de Vries-Kempes geen afscheid neemt van de Naardense politiek. Ze blijft actief binnen GroenLinks als steunfractielid ... in welertermen zou je dat een *superknecht* noemen.

Ten tweede natuurlijk de felicitaties aan de nieuwe bestuurders, mw. Sanderse en mw. Van Meerten-Kok. Hun intrede illustreert ook dat er sprake is van een verandering in Naarden: een nieuwe generatie politici treedt aan en het college wordt nu gedomineerd door vrouwen. GroenLinks kan dat waarderen. GroenLinks heeft vertrouwen in de kwaliteiten van de nieuwe bestuurders. We wensen ze veel succes toe en hopen dat ze evenveel respect en waardering weten op te bouwen bij de Raad en de ambtenaren als hun voorgangers.

Dan naar de inhoud.

En ik blijf nog even positief, ook om te markeren dat GroenLinks zich vanuit de oppositie constructief wil opstellen. We zullen scherp en kritisch zijn waar het moet, maar ook complimenteus waar het op zijn plaats is. En we willen vooral positief meedenken en –doen. Daarom zullen we op gezette tijden –zoals vandaag– ook met eigen suggesties voor verbetering komen.

Wat bevat ons zoal aan het coalitieakkoord? Ik licht er enkele zaken uit:

1. Het feit dat het akkoord niet is dichtgeregeld en expliciet ruimte biedt voor gelegenheidscoalities, ook met de oppositie. Wie kan tellen weet dat dit met name van de fracties van VVD en D66 een open houding vraagt. We rekenen hier op, vanavond al!
2. Het voortzetten van de focus op burgerparticipatie: prima! GroenLinks doet het College graag de suggestie om nog eens goed het GroenLinks verkiezingsprogramma te lezen omdat daarin een aantal concrete suggesties staat om hier invulling aan te geven zoals rechten om te bieden en te bouwen en buurtbudgetten. Neem ze mee in de uitwerking, zou ik zeggen!
3. De inzet voor de fusie. Niet verrassend, maar daarom niet minder goed.
4. Het idee van wijkwethouders. Een goed idee. GroenLinks zal met de collega's van de PvdA bezien of we daar ook wijkoppositieleiders tegenover moeten zetten.

Op onderdelen kunnen en zullen we dit akkoord dus zeker steunen. Helaas zitten er echter ook zaken in het akkoord die ons minder of zelfs niet bevallen. Voor dit moment beperk ik me tot de hoofdzaken. Bij de bespreking van het collegeprogramma zullen we meer in detail gaan.

Onze kritiek spitst zich toe op drie hoofdpunten:

1. De afwezigheid van *groene* waarden
2. De financiering van de drie decentralisaties in het sociaal domein
3. De financiële onderbouwing van het coalitieakkoord.

Ad 1. De afwezigheid van groene waarden

Wie het coalitieakkoord doorzoekt op het woord 'groen': 0 hits

Het woord 'duurzaam'? 1 hit

Ik citeer: *"Het college onderzoekt in regionaal verband de mogelijkheden voor het opzetten van een 'revolving fund', om ondernemers te bewegen tot duurzaam en sociaal ondernemen over te gaan. Daarbij worden ook de risico's in kaart gebracht."*

Het akkoord is doorspekt met dergelijke aankondigingen van onderzoeken. Symboolpolitiek, want u en ik weten: in deze korte collegeperiode wordt geogost wat het vorige college in gang heeft gezet. De aangekondigde onderzoeken zullen papieren tijgers blijven.

Het woord 'milieu'? 2 hits: in de portefeuillebeschrijving van de heer Adriani en in het kopje 'Verkeer en milieu'. Inhoudelijk staat er verder niets onder het kopje, oh ja toch: weer een onderzoek.

Citaat: *"Het college onderzoekt de mogelijkheden van deelname in een regionaal op te zetten energiecoöperatie"*.

Ik ben benieuwd of de coöperatie in 2015 operationeel is

Deze tekstexegese zegt natuurlijk niet alles. Toch heeft GroenLinks wel serieuze zorg over het niet expliciet noemen van 'groene voornemens'. Wat ons echter het meest treft is dat het ook in het bestuursakkoord ontbreekt. Uit de rapportage van de provinciale verkenners komt naar voren dat het behouden en ontwikkelen van natuur en landschap een van de kernopgaven voor de regio is. *Groen* en *duurzaamheid* zijn kenmerkende waarden van Naarden die niet mogen ontbreken in het rijtje 'bij de vorming van de nieuwe gemeente in te brengen 'Waarden van Naarden'. We houden het erop dat de coalitie dit in de snelheid is vergeten, want de verkiezingsprogramma's van VVD, D66 en CDA bieden hiervoor voldoende basis. GroenLinks vraagt een toezegging om deze waarden toe te voegen. We hebben samen met de PvdA een amendement voorbereid waarin een concrete tekstsuggestie is opgenomen om het akkoord op dit punt aan te vullen. Zo nodig dienen we deze in tweede termijn in.

2. De financiering van de drie decentralisaties in het sociaal domein

Mw. Van Meerten-Kok zei zaterdag in de Gooi en Eemlander over het sociale domein: *"Mijn hart ligt daar wel. Het gaat om enorme*

budgetten. Bovendien geeft dit de kans onze liberale kijk op het sociaal domein door te voeren”

Laten we eens kijken wat deze *liberale kijk op het sociaal domein* concreet betekent in het coalitieakkoord.

Citaat: “Punt 19. Het college zal de ondersteuning in het Sociaal Domein zoveel mogelijk bieden binnen de door het Rijk gestelde financiële kaders. Voor de implementatiekosten kan een beroep worden gedaan op de ingestelde reserve Sociaal Domein. “

Toen ik dit las werd ik echt boos. Al tijdens de campagne heeft GroenLinks zich gestoord aan partijen die zeggen dat ‘het rijksbudget leidend is en het daarbinnen moet gebeuren’. Dit wordt gezegd zonder dat duidelijk is wat de omvang van de taken is. Zoals u allen weet verschuift het speelveld verschuift nog geregeld in Den Haag en de wetten zijn nog niet allemaal door het parlement. Het werd ook gezegd zonder te weten wat het effect is op onze lokale samenleving, hoeveel geld er over komt en of we hiermee uit kunnen.

Breed gedragen is de opvatting dat de bezuinigingen enorm zijn en dat er grote risico's zijn dat het gaat schuren met de kwaliteit die we mensen willen en moeten bieden. Uit de rapportage van de provinciale verkenners komt naar voren dat een adequaat en evenwichtig voorzieningenniveau voor de vergrijzende bevolking een van de grote opgave voor de regio is. GroenLinks vindt dat daarbij kwaliteit te allen tijde voorop moet staan. Natuurlijk moet het zo effectief en doelmatig mogelijk, maar nooit ten koste van een minimum kwaliteitsniveau. Het gaat om mensen, niet om cijfers. Deze coalitie draait dat om: het gaat om cijfers, niet om mensen.

Als de liberale kijk op het sociaal domein beperkt zou blijven tot deze verkeerde keuze dan zou ik het nog kunnen begrijpen. VVD en D66 hebben dit in de campagne aangekondigd. Van het CDA had ik verwacht dat dit een breekpunt zou zijn.

Maar de werkelijkheid is nog erger. De reserve Sociaal Domein die de afgelopen jaren is opgebouwd en nog iets van een buffer biedt voor het geval onze vrees van te weinig geld werkelijkheid wordt is bedoeld voor kwetsbare burgers. Bijvoorbeeld jongeren voor wie straks geen plek meer is in de sociale werkvoorziening, mensen die schuld op schuld stapelen en er niet meer uitkomen of ouderen

die niet naar een verzorgingshuis kunnen.

Deze coalitie stelt voor om dat geld, die buffer, in te zetten voor 'implementatiekosten'. Dat wil zeggen kosten voor regulier werk van ambtenaren waarschijnlijk in combinatie met gepeperde rekeningen voor dure consultants die vooral veel papier produceren zonder afgerekend te worden op harde prestaties. GroenLinks wil dat de reserve Sociaal Domein exclusief beschikbaar is en blijft voor kwetsbare Naarders en niet voor implementatiekosten.

We dienen daarom samen met de PvdA een motie in waarvan het dictum luidt:

- *roept het college op om*
 - *de omvang van de reserve Sociaal Domein minimaal in stand te houden*
 - *de reserve te oormerken voor dienstverlening in het sociaal domein die kwetsbare Naarders rechtstreeks ten goede komt.*

en gaat over tot de orde van de dag.

(....)

Tot slot over het sociaal domein nog twee opmerkingen:

1. De aangekondigde aanpassingen van de lokale woonvisie baren GroenLinks zorgen. Het coalitieakkoord geeft geen inhoudelijke richting. Wij dagen de coalitie uit te laten zien dat een liberale kijk daadwerkelijk een sociale kijk is. Graag een toelichting op dit punt.

In het vorige week verschenen rapport van de provinciale verkenners wordt duidelijk richting gegeven. Ik citeer: *“Om starters, jonge gezinnen en inwoners met een smalle beurs te blijven huisvesten in de regio zijn niet-vrijblijvende afspraken nodig ter uitvoering van de regionale woonvisie.”*

GroenLinks wil dat Naarden vanaf vandaag al zoveel mogelijk in lijn met deze koers handelt. Dat betekent vasthouden aan het belang van het bouwen van goedkope en middendure woningen en actief bijdragen aan de regionale woonvisie.

2. Verder zijn we teleurgesteld over het geheel ontbreken van enige ambitie om de werkloosheid in de stad en de regio terug te dringen en in te zetten op verlaging van het aantal mensen in

de bijstand, de grootste kostenpost in onze begroting. De waarde van werk lijkt te worden genegeerd door deze coalitie. Op een later moment zullen we daar verder over spreken. Zo nodig zal GroenLinks ook zelf met voorstellen komen.

3. De financiële onderbouwing van het akkoord.

Dan tot slot over de financiële onderbouwing van het akkoord of preciezer: het ontbreken daarvan. Een financiële paragraaf ontbreekt namelijk. Er staan alleen her en der wat zinnen die raken aan de financiën:

- Zo komt er vóór het zomerreces 2014 een perspectiefnota;
- Zo zal de begroting meerdere scenario's voor een sluitende begroting 2015 bevatten
- Zo gaan we onze buffers in het sociale domein opmaken aan consultants in plaats van deze aan te vullen om kwaliteit te kunnen blijven bieden
- Zo gaat het college vooral *zoeken* naar het sluitend krijgen van de begroting;
- Zo wordt de deur voor eventueel noodzakelijke OZB-verhogingen dichtgegooid en
- Zo worden de salariskosten voor wethouders met 14% verhoogd

U hoort het goed. Terwijl velen in het land de tering naar de nering moet zetten, reorganisaties aan de orde van de dag zijn, kwetsbare Naarders moeten vrezen of ze nog een beroep kunnen doen op noodzakelijke voorzieningen en er nog geen zicht is op een sluitende begroting weet dit College één ding zeker: de formatie voor wethouders moet worden uitgebreid met 14%. *Trap op, trap af* geldt kennelijk voor samenwerkingsverbanden in de regio, maar niet voor het nieuwe college. GroenLinks vindt dit beschamend en heeft daarom samen met de PvdA een amendement voorbereid om de wethoudersformatie te handhaven op het huidige niveau. We dienen deze nog niet in omdat we het College de mogelijkheid willen bieden om een toelichting te geven en vooral op eigen initiatief dit voornemen te corrigeren.

Ik wil deze voor vele heugelijke dag afsluiten met iets positiefs dat ook betrekking heeft op de financiën. Het ontbreken van een financieel kader in combinatie met de afspraak uit het bestuursakkoord dat *inwoners en organisaties in Naarden betrokken worden bij de planvorming van de gemeente* biedt namelijk een uitgelezen mogelijkheid. Het is een kans om nog voor

de zomer een maatschappelijk debat met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te voeren over de te maken keuzes in de begroting voor 2015 en verder. Graag krijg ik van het nieuwe college de toezegging dat dit debat nog voor het zomerreces georganiseerd zal worden zodat de uitkomsten nog kunnen meegenomen in de begroting 2015. Zo nodig dienen we daarover in tweede termijn samen met de PvdA een motie in.

Concluderend:

- GroenLinks heeft vertrouwen in de nieuwe ploeg mensen
- GroenLinks zal de uitvoering van het coalitieakkoord op onderdelen van harte steunen
- GroenLinks wil natuur en duurzaamheid verankeren in de lijst met Waarden van Naarden en
- De huidige insteek van de coalitie ten aanzien van het sociaal domein en de financiën kan GroenLinks onmogelijk steunen. Op deze punten is fundamentele bijstelling nodig wil GroenLinks dit akkoord als geheel steunen